

Fremsat den 24. februar 2016 af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg

(Valgret til personer under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne)

§ 1

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 10. april 2014, som ændret ved § 2 i lov nr. 312 af 29. marts 2014 og § 2 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 1, ændres »eller« til: »,«.
2. I § 3, stk. 1, nr. 2, udgår »medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, eller«.
3. I § 3, stk. 1, nr. 3, ændres », medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.« til: »eller«.
4. I § 3, stk. 1, indsættes som nr. 4:
»4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark.«
5. I § 14, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 3, stk. 1, nr. 1«:
»eller 4«.
6. I § 47 a, stk. 2, 1. pkt., udgår »og 4«.
7. § 47 a, stk. 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.
8. I § 47 a, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »Er den pågældende person med dansk indfødsret ikke

under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. § 6 i værgemålsloven« til: »Har den pågældende person dansk indfødsret«.

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 363 af 2. april 2014, som ændret ved § 3 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.
2. I § 12, stk. 2, 1. pkt., udgår », iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6,«.
3. I § 108 a, stk. 1, ændres »dansk statsborger« til: »person med dansk indfødsret«.
4. § 108 a, stk. 2, ophæves.
Stk. 3 bliver herefter stk. 2.
5. I § 108 a, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 2, 1. pkt., ændres »dansk statsborger« til: »person med dansk indfødsret«, og », der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6,« udgår.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Gældende ret
 - 2.1.1. Europa-Parlamentsvalg
 - 2.1.1.1. Valgret og valgbarhed
 - 2.1.1.2. Hjælp til stemmeafgivningen
 - 2.1.1.3. Valgbestyrelsen, valgstyrere og tilforordnede vælgere
 - 2.1.1.4. Optagelse på valglisten
 - 2.1.1.5. Valgrets- og valgbarhedserklæring
 - 2.1.2. Kommunale og regionale valg
 - 2.1.2.1. Valgret og valgbarhed
 - 2.1.2.2. Hjælp til stemmeafgivningen
 - 2.1.2.3. Valgbestyrelsen, valgstyrere og tilforordnede vælgere
 - 2.1.2.4. Berigtigelse af valglisten
 - 2.1.2.5. Valgbarhedsattest
 - 2.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 2.2.1. Gruppen af personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6
 - 2.2.2. Valgret til personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6
 - 2.3. Lovforslagets indhold
 - 2.3.1. Europa-Parlamentsvalg
 - 2.3.1.1. Valgret
 - 2.3.1.2. Optagelse på valglisten
 - 2.3.1.3. Valgrets- og valgbarhedserklæring
 - 2.3.2. Kommunale og regionale valg
 - 2.3.2.1. Valgret
 - 2.3.2.2. Berigtigelse af valglisten
 - 2.3.2.3. Valgbarhedsattest
3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. De administrative konsekvenser for borgerne
6. De miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen ønsker, at flest mulige inden for rammerne af grundloven skal have valgret til landsdækkende valg i Danmark. Det foreslås derfor at ændre valglovgivningen, således at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne, gives valgret til Europa-Parlamentsvalg og kommunale og regionale valg.

Der har igennem en periode været en efterspørgsel – blandt andet fra Institut for Menneskerettigheder – efter at ændre

valglovgivningen, således at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, får valgret til alle landsdækkende valg og folkeafstemninger i Danmark. Det er efter gældende ret en betingelse for valgret til alle landsdækkende valg og folkeafstemninger i Danmark, at man ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Det er regeringens vurdering, at grundloven ikke giver mulighed for at give personer, der som følge af værgemål efter værgemålslovens § 6 har mistet deres retlige handleevne, valgret til folketingsvalg. Derimod kan grundloven ikke antages at være til hinder for at give valgret til personer, der er

under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 17. marts 2014 af spørgsmål nr. 644 (alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Det følger derudover af grundloven, at det er folketingsvælgere, dvs. de personer, der har valget til Folketinget, der er stemmeberettigede ved grundlovsumiddelbare folkeafstemninger.

Med henblik på i videre omfang at give personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, valget foreslås, at denne personkreds gives valget til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gældende ret

2.1.1. Europa-Parlamentsvalg

2.1.1.1. Valget og valgbarhed

Valget til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen enten 1) har valget til Folketinget, dvs. har dansk indfødsret, er fyldt 18 år, har fast bopæl i riget og ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, eller 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valget til Folketinget, har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, eller 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valget til Folketinget, har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol og ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, jf. § 3, stk. 1, i Europa-Parlamentsvalgloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 10. april 2014.

Den, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, har således ikke valget til Europa-Parlamentet.

Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valget til Europa-Parlamentet, og som fire uger før valgdagen opfylder valgets betingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1. Eftersom personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke har valget til Europa-Parlamentet, er de nævnte personer dermed heller ikke valgberettede til Europa-Parlamentet.

2.1.1.2. Hjælp til stemmeafgivningen

Vælgere, der ikke er i stand til at foretage stemmeafgivning på den i valglovgivningen foreskrevne måde, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 1. Hjælpen ydes af to valgstyrelser eller tilfornordnede

vælgere. Vælgeren kan udpege en personlig hjælper i stedet for den ene af de to valgstyrelser/tilfornordnede, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 2.

Vælgere, der ikke selv er i stand til at afkrydse stemmesedlen, kan også få hjælp hertil. Hjælp til afkrydsning af en stemmeseddel kan dog kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for de to personer, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 4.

Tilsvarende skal stemmemodtageren eller stemmemodtagerne yde hjælp til brevstemmeafgivningen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 26, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 61, stk. 4 og 6.

2.1.1.3. Valgbestyrelsen, valgstyrelser og tilfornordnede vælgere

Forud for hvert Europa-Parlamentsvalg vælges en valgbestyrelse for hver opstillingskreds, et antal valgstyrelser for hvert afstemningsområde samt et antal tilfornordnede vælgere, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 1, 1. pkt. Valgbestyrelsen, valgstyrelserne og de tilfornordnede vælgere vælges efter reglerne i kapitel 5 i folketingsvalgloven, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 1, 2. pkt.

Man kan vælges som medlem af valgbestyrelsen, hvis man er valgbar til kommunalbestyrelsen og er blevet valgt som medlem af kommunalbestyrelsen. Valgstyrelserne og de tilfornordnede vælgere vælges af kommunalbestyrelsen blandt de vælgere, der har valget til Europa-Parlamentet og har bopæl i kommunen.

Personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan således ikke vælges som medlemmer af valgbestyrelsen, som valgstyrelser eller tilfornordnede vælgere.

2.1.1.4. Optagelse på valglisten

Kommunalbestyrelsen udarbejder i de år, hvor der skal afholdes Europa-Parlamentsvalg, en valgliste over vælgerne i kommunen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 1, 1. pkt.

Ved udarbejdelse af valglisten og ved optagelse på denne liste af de personer, der har valget efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, dvs. personer der har valget til Folketinget, finder reglerne om valglisten i folketingsvalgloven tilsvarende anvendelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 1. pkt. For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland gælder dog samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 2. pkt.

De personer, der har valgtret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, (personer med dansk indfødsret og med bopæl i andre medlemsstater) optages efter anmodning på en særlig valgliste i Københavns Kommune, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 3, 1. pkt.

De personer, der har valgtret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, (statsborgere i andre medlemsstater med bopæl i Danmark) optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgtret efter § 3, stk. 1, nr. 1, og som er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR) samt opfylder nogle øvrige lovfastsatte betingelser, jf. nærmere Europa-Parlamentsvalglovens § 14 a, stk. 2.

2.1.1.5. Valgrets- og valgbarhedserklæring

En person, der har dansk indfødsret, kan udøve sin valgtret til Europa-Parlamentet i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union under forudsætning af, at den pågældende opfylder de øvrige valgrets-betingelser herfor. Social- og indenrigsministeren skal efter anmodning herom fra den pågældendes bopælsland bekræfte eller afkræfte en erklæring om, at den pågældende ikke har fortabt valgtretten i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 1.

En person med dansk indfødsret, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal i forbindelse med opstilling til Europa-Parlamentet i bopælslandet afgive en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt retten til at opstille til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Social- og indenrigsministeren giver efter anmodning herom fra vedkommende myndighed i bopælslandet oplysning om den pågældendes valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 2, 1. pkt.

Hvis den pågældende person har dansk indfødsret og er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, meddeler social- og indenrigsministeren vedkommende myndighed i bopælslandet, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 3. Hvis den pågældende person ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, meddeler social- og indenrigsministeren, at ministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 1. pkt.

2.1.2. Kommunale og regionale valg

2.1.2.1. Valgtret og valgbarhed

Valgtret til kommunale og regionale valg har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og derudover enten har dansk indfødsret, eller er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, eller er statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, jf. § 1, stk. 1, i den kommunale og

regionale valglov, jf. lovbekendtgørelse nr. 363 af 2. april 2014. Endvidere har enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol, valgtret til kommunale og regionale valg, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 2.

Den, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, har derimod ikke valgtret til kommunale og regionale valg, uanset at personen opfylder de øvrige valgrets-betingelser, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 3.

Den, der har valgtret til kommunale og/eller regionale valg, er også valgbar til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. den kommunale og regionale valglovs § 3. Eftersom personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke har valgtret til kommunale og regionale valg, er de nævnte personer dermed heller ikke valgbar til kommunalbestyrelser og regionsråd.

2.1.2.2. Hjælp til stemmeafgivningen

Hjælp til stemmeafgivningen, herunder brevstemmeafgivningen, ydes på samme måde ved alle landsdækkende valg og folkeafstemninger i Danmark. Der henvises til beskrivelsen af hjælp til stemmeafgivningen ved Europa-Parlamentsvalg i afsnit 2.1.1.2.

Reglerne om hjælp til stemmeafgivningen, herunder brevstemmeafgivningen, ved kommunale og regionale valg findes i den kommunale og regionale valglovs §§ 55 og 67, stk. 4 og 6.

2.1.2.3. Valgbestyrelsen, valgstyrere og tilforordnede vælgere

Forud for kommunale og regionale valg vælges en valgbestyrelse for hver kommune og hver region, jf. den kommunale og regionale valglovs § 13, stk. 1. Derudover vælges et antal valgstyrere samt et antal tilforordnede vælgere til at bistå ved valget, jf. den kommunale og regionale valglovs § 16, stk. 1, og § 17, stk. 1.

Man kan vælges som medlem af valgbestyrelsen, hvis man er valgbar til kommunalbestyrelsen og er blevet valgt som medlem af kommunalbestyrelsen. Hvis man er valgt som medlem af kommunalbestyrelsen, kan man ligeledes vælges som medlem af valgbestyrelsen ved folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg. Valgstyrerne og de tilforordnede vælgere vælges af kommunalbestyrelsen blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen.

Personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan således ikke vælges som medlemmer af valgbestyrelsen, som valgstyrere eller tilforordnede vælgere.

2.1.2.4. Berigtigelse af valglisten

Kommunalbestyrelsen skal til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om flytning fra kommunen, dødsfald, iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, eller erhvervelse henholdsvis fortabelse af dansk indfødsret, jf. den kommunale og regionale valglovs § 12, stk. 2, 1. pkt.

2.1.2.5. Valgbarhedsattest

Der kan udstedes valgbarhedsattester for danske statsborgere, der ønsker at opstille som kandidat til kommunale valg i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union.

En anmodning om udstedelse af en valgbarhedsattest for en dansk statsborger, der ønsker at opstille som kandidat til kommunale valg i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til social- og indenrigsministeren, jf. den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 1.

Der kan ikke udstedes valgbarhedsattester for danske statsborgere, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, jf. den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 2. For danske statsborgere, der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan der dermed godt udstedes valgbarhedsattester med det indhold, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til kommunale og regionale råd i Danmark, jf. den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 3, 1. pkt.

2.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser

2.2.1. Gruppen af personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6

Der er pr. 1. oktober 2015 i alt 1.906 personer, der i Det Centrale Personregister (CPR) er registreret med ophold i Danmark og som værende under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Efter værgemålslovens § 5, stk. 1, kan der iværksættes værgemål for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, eller hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, hvis der er behov for det. Bestemmelsen fastsætter således et retligt kriterium, medicinske kriterier og et behovskriterium for at iværksætte værgemål. Behovskriteriet betyder, at der alene skal iværksættes værgemål efter værgemålslovens § 5, hvis der er behov for det. Personer, der er under værgemål efter værgemålslovens § 5, har valget til alle landsdækkende valg og folkeafstemninger, såfremt de tillige opfylder de øvrige valgretsbestemmelser.

Det følger af værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. pkt., at den retlige handleevne kan fratages i forbindelse med værgemål efter § 5, der omfatter økonomiske forhold, hvis dette er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin for-

mue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse.

Det følger videre af værgemålslovens § 6, stk. 2, at den, der er frataget handleevnen, er umyndig og ikke selv kan forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt.

I bemærkningerne til § 6 i forslaget til værgemålsloven er blandt andet anført følgende om eksempler på personer, der kan antages at høre til den persongruppe, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 (Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 2465): ”Det er hensigten, at denne type værgemål især skal anvendes over for de svage, der udviser aktiv adfærd. Hovedeksemplet er sindssyge, som under maniske perioder vil kunne træffe vidtrækkende skadelige økonomiske dispositioner, men der vil også kunne være behov for at fratage de aktive demente, psykisk udviklingshæmmede og skizofrene den retlige handleevne. Formålet med bestemmelsen er ikke kun at undgå, at de pågældende foretager uheldige aktive handlinger, men også at beskytte dem mod andres overtalelse, udnyttelse eller misbrug ved at indskrænke den svages mulighed for selv at disponere.”

Det fremgår af udtrækket fra CPR, at 18 år er den alder, hvor der er flest, der har fået frataget den retlige handleevne. Blandt personerne i udtrækket fik 16,4 pct. frataget den retlige handleevne, da de var 18 år. Det kan derudover ses af udtrækket, at 15,0 pct. af gruppen var 60 år eller ældre på tidspunktet for fratagelsen af den retlige handleevne. Det er derimod ikke muligt på baggrund af udtrækket fra CPR at sige noget om baggrunden for iværksættelsen af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, og der er heller ikke foretaget undersøgelser eller statistiske undersøgelser heraf.

Det har ikke været muligt at drage klare konklusioner om sammensætningen af den persongruppe, der er frataget den retlige handleevne. For så vidt angår de personer, der har fået frataget den retlige handleevne på tidspunktet, hvor den pågældende ellers ville være blevet myndig, kan tidspunktet i sig selv tyde på, at baggrunden for værgemålet var en tidligt opstået og måske medfødt tilstand. Det kan ligeledes med nogen forsigtighed antages, at det for personer, der har fået frataget den retlige handleevne fra og med 60-års alderen, har været begrundet i demens eller lignende aldersbetingede sygdomme.

Det har endvidere ikke været muligt at vurdere, hvorvidt den gruppe af personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, såfremt de tillige opfylder de øvrige valgretsbestemmelser, rent faktisk vil være i stand til at stemme. Det kan formentlig antages, at persongruppen både omfatter personer, der ikke vil være i stand til at udøve deres valgret ved at afgive stemme, personer, der vil være i stand til at stemme med hjælp, og personer, der vil være i stand til at stemme på sædvanlig vis

uden hjælp. For så vidt angår reglerne om hjælp til stemmeafgivningen henvises til afsnit 2.1.1.2 vedrørende Europa-Parlamentsvalg og afsnit 2.1.2.2 vedrørende kommunale og regionale valg.

Det kan ikke udelukkes, at det kan betyde et marginalt fald i den samlede valgdeltagelse til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, at der gives valgret til personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, hvis det på forhånd kan antages, at en del af persongruppen rent faktisk ikke vil være i stand til at udøve deres valgret.

Det har ikke været muligt at foretage præcise beregninger af, hvor stor en del af det samlede antal stemmeberettigede persongruppen, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, vil udgøre. Dette skyldes, at antallet af personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan ændre sig fra dag til dag i både opad- og nedadgående retning. Derudover er det uvist, om de personer, der er under værgemål med fratagelse af de retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, opfylder de øvrige valgets betingelser til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg.

Persongruppen, der har valgret til kommunale og regionale valg, er ikke fuldstændig sammenfaldende med persongruppen, der har valgret til Europa-Parlamentsvalg. Ved det seneste kommunale og regionale valg den 19. november 2013 var vælgertallet 4.409.251. Hvis persongruppen, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, havde haft valgret til dette valg og også på dette tidspunkt udgjorde i alt 1.906 personer, ville denne persongruppe i alt have udgjort 0,043 pct. af det samlede vælgertal. Ved det seneste Europa-Parlamentsvalg den 25. maj 2014 var vælgertallet 4.141.329. Hvis persongruppen, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, ligeledes havde haft valgret til dette valg og også på dette tidspunkt udgjorde i alt 1.906 personer, ville denne persongruppe i alt have udgjort 0,046 pct. af det samlede vælgertal. Et eventuelt fald i valgdeltagelsen som følge af, at personer, der får valgret med forslaget, ikke kan udnytte den, vil på den baggrund være marginalt.

2.2.2. Valgret til personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6

Grundlæggende demokratiske principper taler for, at kredsens af personer med valgret til et folkevalgt organ er så bred som muligt, medmindre der foreligger modstående hensyn.

Social- og Indenrigsministeriet har på baggrund af ovenstående overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt at give valgret til persongruppen, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg.

Som anført i afsnit 1 er grundloven ikke til hinder for at give valgret til personer, der er under værgemål med fratagelse af

den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg. Derimod er grundloven til hinder for at give de nævnte personer valgret til folketingsvalg og grundlovsumiddelbare folkeafstemninger.

Ved at give valgret til personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg, vil der gælde forskellige valgets betingelser i forhold til på den ene side disse valg og på den anden side folketingsvalg og grundlovsumiddelbare folkeafstemninger. Ved folketingsvalg og folkeafstemninger vil det således fortsat være en betingelse for valgret, at personen ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse skal dette forhold ikke tillægges afgørende vægt. Der er i forvejen forskellige valgets betingelser til de forskellige typer valg. Ved folketingsvalg og folkeafstemninger er det for eksempel en betingelse for at have valgret, at man har dansk indfødsret. Ved kommunale og regionale valg er det derimod en betingelse, at man enten har dansk indfødsret, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, er statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen. Ved Europa-Parlamentsvalg skal man for at have valgret til valget i Danmark enten have dansk indfødsret og fast bopæl i Danmark eller i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union eller være statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og have fast bopæl i Danmark.

Det forhold, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke har rådighed over deres egne økonomiske forhold, eller det forhold, at denne persongruppe på grund af sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred er ude af stand til at varetage sine anliggender, er efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke en afgørende hindring for at udøve valgretten. Som anført kan der ydes hjælp til stemmeafgivningen, herunder afkrydsning af stemmesedlen. Hjælp til at afkrydse stemmestemmesedlen kan imidlertid kun ydes, hvis den pågældende umiddelbart over for dem, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme. Der henvises til Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 4, og den kommunale og regionale valglovens § 55, stk. 4.

Social- og Indenrigsministeriet har på baggrund af ovenstående overvejelser fundet det hensigtsmæssigt, at der gives valgret til persongruppen, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, til kommunale og regionale valg og Europa-Parlamentsvalg.

2.3. Lovforslagets indhold

2.3.1. Europa-Parlamentsvalg

2.3.1.1. Valgret

Det foreslås, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne, får valgret til Europa-Parlamentsvalg.

Med forslaget får således enhver valgret, der på valgdagen enten har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union eller er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Personer under værgemål vil, såfremt de har behov for det, kunne forlange hjælp til stemmeafgivningen som enhver anden vælger. Hjælp til afkrydsning af en stemmeseddel kan dog kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for de to personer, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 4.

Personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser, bliver således ifølge forslaget ligeledes valgbar til Europa-Parlamentet. Dette følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1, hvorefter personer, der har valgret til Europa-Parlamentet, også er valgbar til Europa-Parlamentet.

De pågældende personer vil ligeledes som udgangspunkt kunne vælges som valgstyrelse og tilforordnede vælgere til Europa-Parlamentsvalg. Ved Europa-Parlamentsvalg vælger kommunalbestyrelsen valgstyrelse og tilforordnede vælgere blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 1, 1. pkt., jf. folketingsvalglovens § 29, stk. 1 og 2, og § 30, stk. 1, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen vil ved valget af valgstyrelse og tilforordnede vælgere lovligt kunne lægge vægt på, at personerne skal kunne varetage valgstyrelses og de tilforordnede vælgere opgaver på forsvarlig vis. På tilsvarende vis vil persongruppen kunne vælges som medlem af en valgbestyrelse ved Europa-Parlamentsvalg efter Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 1, 1. pkt., jf. folketingsvalglovens § 23, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3. Valgbestyrelsen vælges blandt den eller de berørte kommunalbestyrelses medlemmer.

Der henvises til afsnit 2.1.1.3 om valgbestyrelsen, valgstyrelse og tilforordnede vælgere ved Europa-Parlamentsvalg.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2-4, med tilhørende bemærkninger.

2.3.1.2. Optagelse på valglisten

Det foreslås, at personer, der har valgret efter lovforslagets § 1, nr. 4, optages på valglisten på samme måde som de personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1. Det indebærer, at reglerne om udarbejdelse af valglisten og for optagelse på valglisten i folketingsvalgloven vil finde tilsvarende anvendelse. Det betyder, at vælgerne skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), jf. folketingsvalglovens § 15.

Det følger derudover, at der ved tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland vil gælde de samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet. Det betyder, at personer, der er flyttet til kommunen fra udlandet, herunder Færøerne og Grønland, skal optages på valglisten i tilflytningskommunen, såfremt den pågældende senest 7. -dagen før valgdagen er flyttet til kommunen og senest denne dag har anmeldt flytningen til kommunen, jf. folketingsvalglovens § 18, stk. 6, 1. pkt.

Der henvises til afsnit 2.1.1.4 om optagelse på valglisten.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, med tilhørende bemærkninger.

2.3.1.3. Valgrets- og valgbarhedserklæring

Som en konsekvens af, at personer, der har valgret til Europa-Parlamentet, også er valgbar til Europa-Parlamentet, foreslås Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a ændret. Med lovforslaget skal social- og indenrigsministeren ved en anmodning herom fra en myndighed i kandidatens bopælsland meddele, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at en person med dansk indfødsret har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark. Social- og indenrigsministeren meddeler dette, såfremt den pågældende har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og i forbindelse med opstilling til Europa-Parlamentet i bopælslandet har afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt retten til at opstille til Europa-Parlamentsvalg i Danmark.

Der henvises til afsnit 2.1.1.5 om valgrets- og valgbarheds-erklæringer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 og 8, med tilhørende bemærkninger.

2.3.2. Kommunale og regionale valg

2.3.2.1. Valgret

Det foreslås, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som i øvrigt opfylder valgretsbetingelserne, får valgret til kommunale og regionale valg.

Med forslaget får således enhver, der på valgdagen er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen, og derudover enten har dansk indfødsret, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, er stats-

borger i Island eller Norge eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste 3 år forud for valgdagen, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 1. Desuden får enhver med forslaget valget, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 2.

Personer under værgemål vil, såfremt de har behov for det, kunne forlange hjælp til stemmeafgivningen som enhver anden vælger. Hjælp til afkrydsning af en stemmeseddel kan dog kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for de to personer, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilken kandidatliste eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme, jf. den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 4.

Personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbestemmelser, bliver således ifølge forslaget ligeledes valgbar til kommunalbestyrelser og regionsråd. Dette følger af den kommunale og regionale valglovs § 3, hvorefter personer, der har valget til kommunale og regionale valg, også er valgbar til kommunalbestyrelser og regionsråd.

De pågældende personer vil ligeledes som udgangspunkt kunne vælges som valgstyrere og tilfornordnede vælgere til kommunale henholdsvis regionale valg. Ved kommunale og regionale valg vælger kommunalbestyrelsen – og regionsrådet til fornyet fintælling af regionsrådsvalget – valgstyrere og tilfornordnede vælgere blandt de vælgere, der har bopæl i kommunen, jf. den kommunale og regionale valglovs §§ 16, stk. 1 og 2, og § 17, stk. 1 og 2. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet vil ved valget af valgstyrere og tilfornordnede vælgere lovligt kunne lægge vægt på, at personerne skal kunne varetage valgstyrernes og de tilfornordnede vælgere opgaver på forsvarlig vis. På tilsvarende vis vil de pågældende personer kunne vælges som medlem af en valgbestyrelse ved kommunale henholdsvis regionale valg, jf. den kommunale og regionale valglovs § 14, stk. 1, sidste pkt. Valgbestyrelsen vælges blandt medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Der henvises til afsnit 2.1.2.3 om valgbestyrelsen, valgstyrere og tilfornordnede vælgere.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, med tilhørende bemærkninger.

2.3.2.2. Berigtigelse af valglisten

Som en konsekvens af, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, får valget til kommunale og regionale valg, foreslås den kommunale og regionale valglovs § 12, stk. 2, 1. pkt. ændret. Med lovforslaget foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke skal berigtige valglisten, hvis kommunen modtager oplysning om iværksættelse eller ophævelse af værge-

mål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, da disse oplysninger ikke fremover vil have betydning for valglisten.

Der henvises til afsnit 2.1.2.4 om berigtigelse af valglisten.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2, med tilhørende bemærkninger.

2.3.2.3. Valgbarhedsattest

Som en konsekvens af, at personer, der har valget til kommunale og regionale valg, også er valgbar til kommunale og regionale valg, foreslås den kommunale og regionale valglovs § 108 a ændret. Med lovforslaget foreslås, at social- og indenrigsministeren efteranmodning fra en dansk statsborger udsteder en valgbarhedsattest med det indhold, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til kommunale og regionale råd i Danmark.

Der henvises til afsnit 2.1.2.5. om valgbarhedsattester.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og 5, med tilhørende bemærkninger.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for staten, kommunerne og regionerne.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Det følger af artikel 8 i Rådets akt af 8. oktober 1976 med senere ændringer om almindelige direkte valg af medlemmerne af Europa-Parlamentet, at med forbehold for forskrifterne i akten er valgproceduren undergivet hver medlemsstats nationale forskrifter. De nationale forskrifter, der eventuelt kan tage hensyn til særlige forhold i medlemsstaterne, må ikke generelt berøre valgmetodens forholdstalskarakter. Bestemmelsen indebærer, at regler om for eksempel valget fastsættes nationalt.

Lovforslaget har indvirkning på den kreds af stemmeberettigede, der følger af Rådets direktiv 93/109/EF af 6. decem-

ber 1993 med senere ændringer om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, EF-Tidende 1993, nr. L 329, s. 34, samt Rådets direktiv 94/80/EF af 19. december 1994 med senere ændringer om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved kommunale valg for unionsborgere, der har bopæl i en medlemsstat, hvor de ikke er statsborgere, EF-Tidende 1994, nr. L 368, s. 38.

Ingen af direktiverne indeholder bestemmelser, der specifikt omtaler fratagelsen af valgretten for personer, der er under værgemål, men henviser blot til, at unionsborgere, der opfylder de betingelser for valgret og valgbarhed, der i henhold til bopælslandets lovgivning kræves opfyldt af landets egne statsborgere, har valgret og er valgbare.

Lovforslaget indeholder således ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 18. december 2015 til den 21. januar 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Alzheimerforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Ældreråd, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsorganisationen i Danmark (LO), Sjældne Diagnoser, Statsforvaltningen, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Vestre Landsret, Ældreforum, Ældremobiliseringen, Ældre Sagen og Østre Landsret.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er alene tale om en redaktionel ændring, der sikrer, at opremsningen af de enkelte numre i Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, sker ved brug af kommaer mellem de enkelte numre på nær det sidste nummer, hvor overgangen mellem det næstsidste og det sidste nummer sker ved brug af ordet "eller".

Til nr. 2 og 3

Efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, har enhver, der på valgdagen har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne ef-

ter værgemålslovens § 6, valgret til Europa-Parlamentet. Det følger videre af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, at enhver, der på valgdagen er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol og ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, har valgret til Europa-Parlamentet.

Med den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 2, af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, udvides kredsen af stemmeberettigede ved valg til Europa-Parlamentet til også at omfatte personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgets betingelser efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2. Det vil sige, at man har valgret, hvis man har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union.

Med den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 3, af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3, udvides kredsen af stemmeberettigede ved valg til Europa-Parlamentet til også at omfatte personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 3. Det vil sige, at man har valgret, hvis man er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol.

Ændringen af bestemmelserne indebærer endvidere, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, ligeledes bliver valgbar til Europa-Parlamentet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1. Efter denne bestemmelse er enhver, der har valgret til Europa-Parlamentet, også valgbar til Europa-Parlamentet.

De foreslåede ændringer omfatter alene personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6. Personer, der alene er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, har allerede efter de gældende regler valgret, såfremt de opfylder de almindelige valgretsbetingelser.

Om begrundelsen for lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, henvises til afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1.1 og 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke har valgret til Europa-Parlamentet.

Med forslaget indsættes et nyt nummer i Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, hvorved kredsen af stemmeberettigede ved valg til Europa-Parlamentet udvides til blandt andet også at omfatte personer, der har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark, men som ikke har valgret til Folketinget og derfor ikke er omfattet af Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1. De personer, der er omfattet af lovforslagets § 1, nr. 4, er således personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige betingelser for valgret til folketingsvalg, der afholdes i Danmark, dvs. har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark. Denne gruppe bliver med forslaget ligeledes valgbar til Europa-Parlamentet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 6, stk. 1.

Den foreslåede ændring omfatter alene personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6. Personer, der alene er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, har allerede efter de gældende regler valgret og er valgbar, såfremt de opfylder de almindelige valgretsbetingelser.

Om begrundelsen for lovforslagets § 1, nr. 4, henvises til afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1.1 og 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Ifølge Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 1. pkt., finder reglerne om valglisten i folketingsvalgloven tilsvarende anvendelse ved udarbejdelse af valglisten og ved optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1, dvs. personer, der har valgret til Folketinget. For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland gælder dog samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås, at personer, der får valgret efter lovforslagets § 1, nr. 4, optages på valglisten til Europa-Parlamentsvalg på samme måde som personer, der har valgret efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 1.

For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland vil dog gælde samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 14, stk. 2, 2. pkt.

Lovforslagets § 1, nr. 5, indebærer blandt andet, at personer, der får valgret efter lovforslagets § 1, nr. 4, skal optages på valglisten i den kommune, hvor de er bopælsregistreret i Det Centrale Personregister (CPR), jf. folketingsvalglovens § 15. Personer, der senest 15. -dagen før valgdagen er flyttet til kommunen, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til tilflytningskommunen, skal optages på valglisten i tilflytningskommunen, jf. folketingsvalglovens § 18, stk. 2, 1. pkt. Personer, der senest 7. -dagen før valgdagen er flyttet til kommunen fra udlandet, herunder Færøerne og Grønland, og som senest denne dag har anmeldt flytningen til tilflytningskommunen, skal optages på valglisten i tilflytningskommunen, jf. folketingsvalglovens § 18, stk. 6, 1. pkt.

Om begrundelsen for lovforslagets § 1, nr. 5, henvises til afsnit 2.3.1.2 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 3, jf. stk. 2, at social- og indenrigsministeren efter anmodning fra vedkommende myndighed i bopælslandet meddeler, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet i Danmark, hvis den pågældende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 7, hvorved stk. 3 i Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a ophæves, således at § 47 a, stk. 4, bliver til § 47 a, stk. 3.

Til nr. 7 og 8

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 2, 1. pkt., at social- og indenrigsministeren i de tilfælde, hvor en person med dansk indfødsret, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, i forbindelse med opstilling til Europa-Parlamentsvalget i bopælslandet har afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt retten til at opstille til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, efter anmodning fra vedkommende myndighed i pågældendes bopælsland giver oplysning om den pågældendes valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 3, at social- og indenrigsministeren efter anmodning meddeler vedkommende myndighed i bopælslandet, at en person med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke er valgbar til Europa-Parlamentet i Danmark.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 1. pkt., at social- og indenrigsministeren, hvis den pågældende person med dansk indfødsret ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, meddeler vedkommende myndighed i bopælslandet, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark.

Det følger af Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 2. pkt., at social- og indenrigsministeren, såfremt Folketinget tidligere har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet, giver meddelelse herom til vedkommende myndighed i pågældendes bopælsland.

Med lovforslagets § 1, nr. 7, ophæves Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 3. Ophævelsen af bestemmelsen i Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 3, er en konsekvens af, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, med lovforslagets § 1, nr. 2, får valgret og bliver valgbare til Europa-Parlamentet i Danmark.

Med lovforslagets § 1, nr. 8, ændres Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 1. pkt., der med forslaget § 1, nr. 7, bliver til § 47 a, stk. 3, 1. pkt., således at social- og inden-

rigsministeren efter anmodning meddeler vedkommende myndighed i den pågældendes bopælsland, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark, såfremt den pågældende person har dansk indfødsret. Dette gælder, hvis den pågældende har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union samt i forbindelse med opstilling til Europa-Parlamentsvalget i bopælslandet har afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt retten til at opstille til Europa-Parlamentsvalg i Danmark. Dette er en konsekvens af, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser efter Europa-Parlamentsvalglovens § 3, stk. 1, nr. 2, med lovforslagets § 1, nr. 2, får valgret og bliver valgbare til Europa-Parlamentet i Danmark.

Med lovforslaget sker der ingen ændringer i Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 2. pkt., der med lovforslagets § 1, nr. 7, bliver til § 47 a, stk. 3, 2. pkt. Den meddelelse, som social- og indenrigsministeren efter denne bestemmelse skal give til den pågældendes bopælsland, er uafhængig af den meddelelse, som social- og indenrigsministeren skal give efter Europa-Parlamentsvalglovens § 47 a, stk. 4, 1. pkt., der med forslaget § 1, nr. 7, bliver til § 47 a, stk. 3, 1. pkt.

Om begrundelsen for lovforslagets § 1, nr. 7 og 8, henvises til afsnit 2.3.1.3 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1.5 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 3, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, ikke har valgret til kommunale og regionale valg.

Med forslaget ophæves den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 3. Kredsen af stemmeberettigede ved kommunale og regionale valg udvides således til også at omfatte personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser. De øvrige valgretsbetingelser er, at man på valgdagen skal være fyldt 18 år, have fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen og herudover enten have dansk indfødsret, være statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, være statsborger i Island eller Norge eller uden afbrydelse have haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 1. Derudover har personer, der på valgdagen er fyldt 18 år, er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union og er registreret i Udenrigsministeriets protokol, også valgret til kommunale og regionale valg, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 2.

Ophævelsen indebærer endvidere, at ovennævnte personkreds bliver valgbar til kommunalbestyrelser og regionsråd, jf. den kommunale og regionale valglovs § 3. Efter denne bestemmelse er enhver, der har valget til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, også valgbar til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Den foreslåede ændring omfatter alene personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6. Personer, der alene er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, har allerede efter de gældende regler valget, såfremt de opfylder de almindelige valgretsbetingelser.

Om begrundelsen for lovforslagets § 2, nr. 1, henvises til afsnit 2.2 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2.1 og 2.4.2.1 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 12, stk. 2, 1. pkt., i den kommunale og regionale valglov, at kommunalbestyrelsen til og med valgdagen skal berigtige valglisten, hvis kommunen modtager oplysning om iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Med forslaget udgår oplysningen i § 12, stk. 2, 1. pkt., i den kommunale og regionale valglov om, at vælgeren ikke må være under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne. Forslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen fremover ikke skal berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 for en vælger. Dette er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, fremover vil have valget til kommunale og regionale valg.

Om begrundelsen for lovforslagets § 2, nr. 2, henvises til afsnit 2.3.2.2 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2.4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Der er alene tale om en redaktionel ændring, der ændrer lovteksten i § 108 a, stk. 1, til den autoriserede sprogbrug (dansk indfødsret), som benyttes i grundloven og lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 med senere ændringer.

Til nr. 4

Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 1, at en anmodning om udstedelse af valgbarhedsattest for en person med dansk indfødsret, der ønsker at opstille som kandidat til kommunale valg i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til social- og indenrigsministeren. Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 2, at der ikke kan udstedes valgbarhedsattest for en person med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6.

Med lovforslagets § 2, nr. 4, ophæves den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 2. Ophævelsen er en konsekvens af, at personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, og som opfylder de øvrige valgretsbetingelser, med lovforslagets § 2, nr. 1, får valget og bliver valgbare til kommunale og regionale valg. Der vil derfor skulle udstedes valgbarhedsattest for denne persongruppe i overensstemmelse med de almindelige regler i den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 3, der med forslaget bliver stk. 2, jf. lovforslagets § 2, nr. 4.

Om begrundelsen for lovforslagets § 2, nr. 4, henvises til afsnit 2.3.2.3 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2.5 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 3, 1. pkt., at der for danske statsborgere, der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, kan udstedes valgbarhedsattest med det indhold, at social- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til kommunale og regionale råd i Danmark.

Den foreslåede ændring i den kommunale og regionale valglovs § 108 a, stk. 3, der med forslaget bliver til § 108 a, stk. 2, medfører, at der også kan udstedes valgbarhedsattest for en person med dansk indfødsret, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6. Dette er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, fremover vil have valget og være valgbare til kommunale og regionale valg.

Ændringen indeholder en redaktionel ændring, der ændrer lovteksten i § 108 a, stk. 3, 1. pkt., til den autoriserede sprogbrug (dansk indfødsret), som benyttes i grundloven og lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 med senere ændringer.

Om begrundelsen for lovforslagets § 2, nr. 5, henvises til afsnit 2.3.2.3 i de almindelige bemærkninger om Social- og Indenrigsministeriets overvejelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.2.5 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens ikrafttrædelsestidspunkt til den 1. juli 2016.

Lovforslagets § 1 får dermed virkning fra og med det næste Europa-Parlamentsvalg i 2019, og lovforslagets § 2 får virkning fra og med det næste kommunale og regionale valg i 2017.

Lovforslaget får fra og med Europa-Parlamentsvalget i 2019 og det kommunale og regionale valg i 2017 også virkning for personer, der ved lovens ikrafttrædelsestidspunkt var og som stadig er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 på valgdagen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

1) har valgret til Folketinget eller

2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, eller

3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark eller er registreret i Udenrigsministeriets protokol, medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.

Stk. 2. ---

§ 14. ---

Stk. 2. For udarbejdelse af valglisten og for optagelse på denne liste af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 1, finder reglerne om valglisten i lov om valg til Folketinget tilsvarende anvendelse. For tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, Færøerne eller Grønland gælder dog samme regler som for tilflytning fra, henholdsvis fraflytning til, udlandet.

Stk. 3-5. ---

§ 47 a. ---

Stk. 2. Har en person med dansk indfødsret, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, i forbindelse med opstilling til Europa-Parlamentsvalget i bopælslandet afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt retten til at opstille til Europa-Parlamentsvalg i Danmark, giver økonomi- og indenrigsministeren efter anmodning fra vedkommende myndighed i bopælslandet oplysning om den pågældendes valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark, jf. stk. 3 og 4. Oplysning gives til vedkommende myndighed i bopælslandet inden for 5 arbejdsdage efter modtagelsen af anmodningen eller, hvis det er muligt og vedkommende myndighed i bopælslandet har anmodet herom, inden for en kortere tidsfrist.

Stk. 3. Er den pågældende person med dansk indfødsret under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. § 6 i værgemålsloven, meddeler økonomi- og indenrigsmini-

I lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 10. april 2014, som ændret ved § 2 i lov nr. 312 af 29. marts 2014 og § 2 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, nr. 1, ændres »eller« til: »,«.

2. I § 3, stk. 1, nr. 2, udgår »medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, eller«.

3. I § 3, stk. 1, nr. 3, ændres », medmindre vedkommende er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6.« til: »eller«.

4. I § 3, stk. 1, indsættes som nr. 4:

»4) uden at være omfattet af nr. 1 har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark.«

5. I § 14, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »§ 3, stk. 1, nr. 1«: »eller 4«.

6. I § 47 a, stk. 2, 1. pkt., udgår »og 4«.

7. § 47 a, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

8. I § 47 a, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »Er den pågældende person med dansk indfødsret ikke under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. § 6 i værgemålsloven« til: »Har den pågældende person dansk indfødsret«.

steren vedkommende myndighed i bopælslandet, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet i Danmark.

Stk. 4. Er den pågældende person med dansk indfødsret ikke under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. § 6 i værgemålsloven, meddeler økonomi- og indenrigsministeren vedkommende myndighed i bopælslandet, at økonomi- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark. Har Folketinget tidligere truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet, jf. § 6, stk. 2, giver økonomi- og indenrigsministeren meddelelse herom til vedkommende myndighed i bopælslandet.

§ 1. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Den, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, har ikke valgret.

Stk. 4. ---

§ 12. ---

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere til og med valgdagen berigtige valglisten, hvis kommunen modtager meddelelse om flytning fra kommunen, dødsfald, iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, eller erhvervelse henholdsvis fortabelse af dansk indfødsret. Er en vælger flyttet til en anden kommune inden for samme region, og optages vælgeren ikke på valglisten i denne kommune, jf. § 8, stk. 2 og 3, anføres det i valglisten, at vælgeren alene er berettiget til at afgive stemme til regionsrådsvalget.

§ 108 a. Anmodning om udstedelse af en valgbarhedsattest for en dansk statsborger, der ønsker at opstille som kandidat til kommunale valg i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 2. For en dansk statsborger, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, kan der ikke udstedes valgbarhedsattest.

Stk. 3. For en dansk statsborger, der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, kan udstedes valgbarhedsattest med det indhold, at økonomi- og indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til kommunale og regionale råd i Danmark. Hvis Valgbarhedsnævnet i indeværende valgperiode har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til kommunale og regionale råd, jf. § 4,

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 363 af 2. april 2014, som ændret ved § 3 i lov nr. 1742 af 22. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

2. I § 12, stk. 2, 1. pkt., udgår », iværksættelse eller ophævelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6,«,

3. I § 108 a, stk. 1, ændres »dansk statsborger« til: »person med dansk indfødsret«.

4. § 108 a, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

5. I § 108 a, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 2, 1. pkt., ændres »dansk statsborger« til: »person med dansk indfødsret«, og », der ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6,« udgår.

skal oplysning herom påføres valgbarhedsattesten tillige med oplysning om, hvornår forældelsesfristen for, at den pågældende strafbare handling kan medføre tab af valgbarhed til kommunale og regionale råd, udløber, jf. § 4, stk. 2.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2016.